

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

מזג.

עין משפט
נר מצוה

ד א מיי פ"ו מהלכות
לולב הלכה יד:
ה ב מיי שם הל' יז:
ו ג מיי שם הלכה י סמג
שם טוש"ע א"ח ס'י
תרנב סעיף א:
ז ד מיי פ"ו מהלכות
סוכה [הלכה ה] והלכה
ו סמג עשין מג טוש"ע
א"ח ס'י תרלט סעיף א:

רבינו חננאל

ועיבדו ר' אמות ברשא
הריבם. היינו טעמא
ושפור דהיינו טעמא
מגדלו. ואקשין אי
סבא דביתא אפי' יום
טוב ראשון, ושני יום
טוב ראשון אדיהון קם
הטוב בגבולין, לא
גדור רבנן בביתא, אבל
אזי הימים ליתנהון קם
הטוב בגבולין, ור' אבון
ליטלו בביתא. ואקשין אי
הון אדיהון קם הותרה
בגבולין, האידנא נידה
ליטלנו בביתא. ודחינן לא
ידעין קביעא יריחא,
ומספקא לא דחינן בט.
בית הודע ירידי קביעא
דירא. ושנינן קם
לדיריה דירי קביעא
דירא האידנא נמי דחי,
מדתן בפרק לולב הגזול
יום טוב הראשון של
זח שחל להיות בשבת
לא העם מוליכין את
לולבין לבית הכנסת,
ומפריקין חתן לא העם
במוליכין ללולבין לא
הבית, ש"מ כזמן שבין
המקדש קיים לזר הבית,
למקדש קיים לזר הבית, אחר
שחרב בית המקדש היו
מוליכין ללולבין לבית
הכנסת. ונתת את ארצך
דחא מקשין לקמן, ושנינן
לא אידו אידיו בלוא
שבית המקדש קיים וזמן
קשיא, במקדש הבר הבית
ובגבולין ובכשר המדינות
בכנסת, ותרווייהו כזמן
שבית המקדש קיים. עין
ראשון אדיהון קם הותרה
בגבולין קמ' נל. דהניא
לוקחטם לא אחד אלא
לכם משלכם, להוציא
והשאל והגזול. ביום
ואפי' בשבת, לאיתוי
מכשירי לולב ואליבד' דא
אליעור. ביום למעוטי
לילא אדיהו דרבנן, אבל
לולב לא איצטריך לראשון
למישרי שלטול. ראשון
ואפילו בגבולין. הראשון
אזי דחה אלא אותו
יום הראשון בלבד. סוכה
שנוהגת בלילות ככמים
מנא נל.

ויעצירונו ארבע אמוס צר"ל. הוא הדין דמלי למימר ויוזיל מרשות היחיד לרשות הרבים אלא שצריך מקומות וענינים אמרינן יש לחוש להעצרת ארבע אמוס ואין לחוש להוצאה כגון אם היה מונח צברמלי' או בקרפף או בגינה דאין כאן איסור הוצאה דלורייתא יש כאן

איסור העברה זרה"ר או הגזירה על
מנת ליטלו ולא להוציאו ונמנך להוציאו
פטור משום הוצאה אם לא עמד
לפוש צינתיס כדאמריין במסכת שבת
(דף ה:) הא תקינו ליה רבנן ליטלו

זרה אור השלם

1. וּלְקַחְתֶּם לָכֵן בַּיּוֹם
הָרִאשׁוֹן פִּרֵי עֵץ הָדָר
בִּפְתַּת תְּמָרוֹם וַעֲנַף
עֵבֶת וְעֵרְבֵי נָחַל
וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי יי
אֱלֹהֵיכֶם שְׁבַעַת יָמִים:
וּיְקָרָא כַּגֹּמֶל
2. בַּסֶּכֶת תִּשְׁבוּ שְׁבַעַת
יָמִים כָּל הָאָרֶץ
בִּישְׂרָאֵל יִשְׁבוּ בַּסֶּכֶת:
וּיְקָרָא כַּגֹּמֶל
3. וּפְתַח אֹהֶל מוֹעֵד
תִּשְׁבוּ יוֹמָם וְלַיְלָה
שְׁבַעַת יָמִים וּשְׂמַחְתֶּם
אֶת מִשְׁמַרְתּוֹ יי וְלֹא
תִּמְתּוּ וְיָם כֵּן צִוִּיתִי:
וּיְקָרָא כַּגֹּמֶל

הגהות הב"ח

(ה) גמ' רשקון אפילו
בגטולס הרשקון. גמ' ז'
בנפסחוס קד ה מקי ה
לימודי דח: (ג) שם אחת
אזרזר ימס אפילו לילוט או
חזר אלף ימס ולא לילוט
ודן רוח נאזמ כאן ימס
ונאזמ במלוראים ימס מה
הלן ימס ואפילו לילוט
אף כאן ימס ואפילו
לילוט או כלן לדרך וז נאזמ
כאן ימס ונאזמ הרלן
ימס מה הלן ימס ורלא
לילוט אף כאן ימס ורלא
לילוט נראמ למ דומה דין'
דבר כליל: (א) רש"י ד"ה
אזרזר וכו' על פי הרמיה:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ויעבירונו וכו'
ומעם ראשון נראה. עיין
עירוזין דף לב ע"ב תוס'
ד"ה הכא צאלין:

מוסף רש"י

אמר קרא ביום ואפילו בשבת. מדלא כתיב בראשון, לדרשא אחא בכל יום שהוא ראשון לחג (שבת קלא:).

ויעבירנו ארבע אמות ברשות הרבים והיינו טעמא דשופר והיינו טעמא דמגילה אי הכי יום ראשון נמי ראשון הא תקינו ליה רבנן בביתו התינה אחר תקנה קודם תקנה מאי איכא למימר אלא "ראשון דאיתיה מן התורה בגבולין לא גזרו בהו רבנן הנך דליתנהו מן התורה בגבולין גזרו בהו רבנן אי הכי האידנא גמיי^א גמני לא ידעינן בקיבועא דירחא אינהו ידיעי בקיבועא דירחא לידחו אין הכי נמי^ב (דתני) חדא^א ביום טוב הראשון של חג ששלח להיות בשבת^ב כל העם מוליכין את לולביהן להר הבית^ג (ותניא) אידך^ד לבית הכנסת שמע מינה כאן בזמן שביית המקדש קיים כאן בזמן שאין בית המקדש קיים שמע מינה דאיתיה מן התורה בגבולין מנא לן דתניא^ה ולקחתם שתהא לקיחה ביד כל אחד ואחד לכם משלכם להוציא את השאול ואת הגזול ביום ואפילו בשבת^ו ראשון אפי' בגבולין הראשון מלמד שאינו דוחה אלא יום טוב הראשון בלבד אמר מר ביום ואפילו בשבת מכדי טלטול בעלמא הוא איצטרך קרא למישרי טלטול אמר רבא לא נצרכא אלא למכשירי לולב ואליאב דהאי תנא דתניא^ז לולב וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר' אליעזר מ"ט דר' אליעזר אמר קרא ביום ואפי' בשבת ורבנן האי ביום מאי עבדי ליה מיבעי ליה^ח ביום ולא בלילה ור' אליעזר ביום ולא בלילה מנא ליה נפקא ליה מסיפא דקרא^ט ושמחתם לפני ה' אלהיכם שבעת ימים ימים ולא לילות ורבנן אי מהתם הוה אמינא לילף ימים ימים מסוכה מה להלן ימים ואפי' לילות אף כאן גמיי ימים ואפי' לילות וסוכה גופה מנלן^י ד"ר^{יא} בסוכות תשבו שבעת ימים ימים ואפי' לילות אתה אומר ימים ואפי' לילות או אינו אלא ימים ולא לילות ודין הוא נאמר כאן ימים^{יב} ונאמר בלולב ימים מה להלן ימים ולא לילות אף כאן ימים ולא לילות או כלך לדרך זו נאמר כאן ימים ונאמר^{יג} במלואים ימים מה להלן ימים ואפילו לילות אף כאן ימים ואפי' לילות למי דומה דנין דבר שמצותו כל היום מדבר שמצותו כל היום ואל יוכיח דבר שמצותו שעה אחת או כלך לדרך זו דנין דבר שמצותו לדורות ויוכיחו מלואים שאין נוהגין לדורות ת"ל

ויעבירנו ארבע אמות ברה"ר. ה"ה דמלי למימר ויזילנו מרה"י לרה"ר אלף שצרו מקומות וענינים אמרינן גי'ש לחוס להעצרת ארבע אמות ואין לחוס להולאה כגון אם היה מונח בצרמלית או בקרפף או בגינה דאין כאן איסור הולאה מדאורייתא

יש כאן איסור העברה בזה"ר או
אם הגביו על מנת לטלו ולא
להוציא וממך עליו להוציאו פטור אם
לא עמד בפוש בנתיים כדאמרין
ב"מ פ"ק דשבת (דף ה:) כ"י בקוים
טעם זה לא יתכן דבני העברה נמי
מתחילה נטלו על מנת שלא
להעבירו ארבע אמות אע"פ שהעבירו
כך נמי מחייב אם לא עמד
בפוש בנתיים * וטעם ראשון נראה
לפני נמי מרה"ר לרה"ר רית להו היכרה
לילכא למיזר אבל ברה"ר וימני
לדלו אדעתיה ומעביר ארבע אמות :

התקינו רבנן לַיִשׁוּר בְּבִיתָּהּ
 דַּקְתִּי מַתְנִיתָּ וּמִתּוֹךְ שֶׁלֹּא
 הִתְהַרְתָּ לוֹ אֲלֵא בְּצִיטוֹ וְזִכּוֹר הוּא וְלֹא
 אֲחֵתִי לֹאפּוּקִי וְכִי תִימָא אִ"כ לִתְקוֹ
 מִי כֹל שְׂצֵעָה בְּצִיטוֹ כִּשְׁחַל שְׂצֵבַת
 יוֹדֵעַ הַגְמָרָה דְּמַנִּי קָלָת הוֹאִיל
 לְרֵאשׁוֹן דְּלֹא רִיבִימָא: **א** יִדְעִין
 בְּקִבְיָעָא דִּירְחָא. לֹא מִשּׁוֹם דְּלֹא
 יִדְעִין דִּהָא אֲמֵרִין בְּרִישׁ בִּצְנָה
 (דף ע"ז:) דִּהֲאִדְנָה יִדְעִין אֲלֵא עֲבֹד
 בְּצִין כֹּאִילוֹ לֹא יִדְעִין מִשּׁוֹם גּוֹרָה
 דִּהִתָּם דְּוִימִינִין דְּגוֹרוֹ גּוֹרָה וְאִתִּי
 לְקַלְקֹלֵי וּבִפ' מִקּוֹם שְׁנֵהֲגוּ (פסחים דף
 ע"א: ושם) דֹּלָמָּה לִיָּה רַב סִפְרָא י' (לרצח)
 בְּגוֹגוֹן אֲנָה לִידְעָנָה קִבְיָעָא דִּירְחָא
 לִיִּנְצוֹל שֶׁ עֲבִידָנָה בְּמַדְבָּר מֵאִיל
 בְּמִי שְׁפִירָשׁ בְּקוֹנִט' שְׁהִיָּה בְּקִי
 הַעֲבִיר דְּמִ"מ אֲסוּר כְּדִפְרִישִׁי' אֲלֵא
 מִפְּרָשׁ בְּרִיטוֹ חֵם דִּהוּה דִּיָּר הִיכָא
 דְּמִטּוֹ שְׁלִיטוֹ תִּשְׁרִי וְוִימִינִין דֹּאִיל בְּנִיסָן
 הִיכָא דְּמִטּוֹ שְׁלִיטוֹ נִיסָן וְלֹא מִטּוֹ
 נִיסָן תִּשְׁרִי דְּגוֹרִינִין בִּהְהוֹל דּוֹכֵמָה
 בְּלֹא אֲטוֹ תִּשְׁרִי וְעִבְדִּין תְּרִי וְוִימִי
 דִּלִּאֲמֵרִינִין בְּסוֹף פ"ק דִּרָאָה הַשְׁנָה
 (דף ע"ב:) **א** יִדְעִין בְּקִבְיָעָא
 דִּירְחָא אִין חֲבִי גַמִּי. אִין מִסְקָנָה וּ
 קִימָא לְקַמֵּן מִסְקִינִין כִּיּוֹן לְדִידִין לֹא
 דְּחִי לְגִידֵהוּ גַמִּי לֹא דְּחִי י' (בבירמא)
 דַּקְתִּי מוֹלִיכִין לוֹלִצִּיָּהּ לְצִית הַכֹּנֶסֶת
 מוֹקַמֵּינִין בּוֹמֵן שֶׁנִּתְּ מִמְקַדָּשׁ קִיִּים
 בְּגִבּוּלֵינֵי וְאִתִּי מֵאִיל שֶׁנִּתְּ מִשְׁפָּר דִּתָּן
 (פס"ד ד' דר"ה: דף ע"ג: ושם) י"ט שֶׁ
 דִּרְ"ה שְׁחַל לְהִיט בְּצֵבַת בְּמַקְדָּשׁ הָיוּ
 תּוֹקְעִין אֲבָל לֹא בְּמַדִּינָה וְי"ל דִּשְׁאֵנִי
 לוֹלִצַּ שְׁאֵנִי אֲלֵא טַלְטוֹל צַעֲלָמָה
 כִּיּוֹן לִישְׁתִּי בְּמַקְדָּשׁ לֹא הִתְמַרְרוּ
 בְּמַדִּינָה אֲבָל בְּתַקִּיעַת שׁוֹפָר אִיכָא
 מַעֲשֶׂה דְּלֵחֲמוֹר וְאֲחִמּוֹר כִּי טַי' מִיָּהוּ
 טַי' מַעֲשֶׂה לֵחֲמוֹר חוֹרְבִין קִבְיָעָא שׁוֹפָר
 כִּיּוֹן מַעֲשֶׂה דְּלֵחֲמוֹר דִּתָּן בְּר"ה (ע"ה) מַשְׁחַר
 דְּשׁוֹפָר שְׁהוּא לַעֲלוֹת וְזִכְרוֹנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
 לֹא הָיָה אֲלֵא בְּמַקְדָּשׁ דּוֹקָא וְעוֹד דְּדִין
 לְרֵאשׁוֹן דְּלוֹלִצַּ הָיָה יוֹדֵעַ אִךְ בְּגִבּוּלֵינִ:
 וְלֹאמַר בְּרֵאשׁוֹן לְחֻדוּיָהּ הוּא דְּבוֹ בָּיוֹם
 וְיֹלָה עוֹלָה רֵאשׁוֹנָה (פסחים ד' נ"ח:
 ע"ה) הָאֲזַרְתָּ לְרִצּוֹת אֶת הַנְּשִׁים וּבָנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִתּוֹר מֵה דִּירָה בִּין בָּיוֹם בִּין
 מִמַּעֲטֵיהֶם קָרָא בְּהִדְיָא לִילּוֹת דִּשְׂצֵבַת
 דְּמֹה קֶשֶׁה:

מדבר שמצותו לדורות ואל

בהמ"ק התקין רבי יוחנן בן זכאי שיהיה
לנביאים ששמים לא רצו לנצל לגמרי וכו'
הוא ללוב יהא דוחה בגבולין יותר משו
הראשון מלמד שאינו דוחה אלא
זכ"ק גיד הנשה (חולין ד'
והימני דאחיה"ה לרבות כדאמרין
סוכה האורח לרבות את הגרים כל
כלילה דמהאי טעמא הוה מרבינן) נג
ימים משמע